



## Bizim Suçumuz!

2 Şubat 2007, insanın iklim değişimindeki payından kuşku duyanlara yaptığı balyoz etkisiyle, belki de tarihe geçecek bir gün. Bu tarihte açıklanan Hükümetlerarası İklim Değişimi Paneli (IPCC) raporu, % 90'dan fazla olduğunu ortaya koyduğu insan etkisine artık en ufak bir kuşku bırakmıyor. 40 ülkeden 600 biliminsanın 6 yıldan uzun sürede hazırladığı, 113 ülkeden 3000 kadar temsilcinin inceleyip onayladığı rapor, uzun süredir beklenen çok kapsamlı ve nihai bir değerlendirme niteliğinde. Raporun en büyük vurgusuysa, artık bu konudaki payımızı sorgulamayı bir yana bırakıp, çok acil olarak etkin çözüm ve uygulamalarla ortaya çıkma zorunluluğumuz.

Rapora göre 21. yüzyıl boyunca yaşanacak sıcaklık artışı, sera gazı salımının görece düşük düzeyde olması durumunda 1,1 °C - 2,9 °C, yüksek olması durumunda da 2,4 °C - 6,4 °C arasında olacak. Isınmanın en yüksek olacağı kesimlerse karasal bölgeler, özellikle de kuzey yarımküre. Sıcaklık dalgalarının sıklık bakımından artma

olasılığı da % 90'ın üzerinde. Artan sıcaklıkla birlikte deniz düzeylerinin de yükseleceği ve sellerin sıklaşacağı, diğer öngörüler arasında. Düzeylerin kesin olarak belirlenememesinin nedeni, özellikle Grönland ve Antarktik buz örtüsünü modellemenin güçlüğü. Ancak sayısal tahminler yine de var. En tedirgin edici noktalardan biri de, sera gazı salımındaki artışın durması durumunda bile, ısınma ve deniz düzeyi artışlarının belli ölçülerde de olsa artık kaçınılmaz olması. Ve yüzyıllar sürececek bir etkiyle... Kuraklıktan etkilenecek bölgeler de tabii çoğalacak. Raporu hazırlayan biliminsanlarından Gerald Meehl (ABD Ulusal Atmosfer Araştırmaları Merkezi), "Modellerin önemli bir kısmı, Kuzey Buz Denizi'nde buz kalmayabileceğini gösteriyor" diye açıklıyor. "Ayrıca birçok bölgede kuraklığın artacağı, deniz suyu sıcaklıklarının yükselmeye devam etmesiyle kasırga ve hortumların şiddetleneyeceğini söyleyebiliyoruz. Aşlında yaşanacaklar, şu anda da yaşanmaya başlamış şeylerden farklı olmayacak. Ama

şiddetini artırmış ve aşırı düzeylere ulaşmış biçimleriyle." Durumun "acil"liği konusunda pek kimsenin kuşkusuz yok. Asıl soru, "bundan sonra ne yapılabilir"e odaklanmış durumda. Öyle görünüyor ki, işin büyük bölümü enerji kullanımı ve karbon hapsedme/depolama teknolojilerine dayanıyor. Ancak bu konuda alınacak önlemler ve izlenecek politikalar da artık devrim niteliğinde olmak zorunda. Kısacası, geri dönülmez eşikteyiz. Raporu hazırlayanlar, bu durumu da gözardı etmeyerek hükümet yetkilileri ve izlenecek politikayı belirleyecek olanlar için 21 sayfalık bir de özet yayımlamışlar. Kendi deyimleriyle "belki de gerçekten okunacak olan tek belge de bu olacak." Rapor, ses getirmeye başlamış olmalı ki, özellikle de gelişmiş ülkelerde bu konuda bir hareketlilik başladı. Geçtiğimiz Şubat ayının ortalarında ABD'de gerçekleştirilen bir zirvede bir araya gelen ülke temsilcileri (G8 ülkeleri ve yanısıra gelişmekte olan beş ülke), 2012 yılında sona erecek olan Kyoto Protokolü'nün daha etkili bir benzerine hazırlık kapsamında, karbon salımlarını azaltmaya yönelik yeni sınırlar belirleme gerekliliği konusunda anlaştılar. AB ülkeleriyle Avrupa Komisyonu'nca Ocak ayında yayımlanan ve stratejik enerji kullanımıyla ilgili incelemede yer alan önerileri (sera gazı salımlarını 2020 yılına kadar 1990 düzeylerinin % 30'u kadar düşürme hedefi başta olmak üzere) yeniden görüşmeye hazırlanıyor.

Nature, 2 Şubat 2007  
ScienceNow Daily News, 2 Şubat 2007  
Scientific American.Com 2 Şubat 2007  
BBC News, 18 Şubat 2007

